ROYAUME DE BELGIQUE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, neuvième chambre, saisi par le Ministre de la Défense nationale, le 15 mai 1991, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "fixant les règles applicables à l'appréciation des qualités morales d'un candidat militaire du cadre actif ou d'un milicien, candidat officier ou candidat sous-officier de réserve", a donné le 12 juin 1991 l'avis suivant :

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afde- ling wetgeving, negende kamer, op 15 mei 1991 door de Minister van Landsverdediging verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot bepaling van de regels die gelden bij de beoordeling van de morele hoedanigheden van een kandidaat-militair van het actief kader of van een dienstplichtige, kandidaat-reserveofficier of kandidaat-reserveonderofficier", heeft op 12 juni 1991 het volgend advies gegeven :

Préambule.

Compte tenu des changements d'intitulés apportés aux lois visées aux alinéas 2 à 4 du préambule, ceux-ci doivent être rédigés comme suit :

"Vu la loi du 1er mars 1958 relative au statut des officiers de carrière des forces terrestre, aérienne et navale et du service médical ainsi que des officiers de réserve de toutes les forces armées et du service médical, modifiée par la loi du 13 juillet 1976, notamment l'article 5, modifié par la loi du 21 décembre 1990;

Vu la loi du 27 décembre 1961 portant statut des sous-officiers du cadre actif des forces terrestre, aérienne et navale et du service médical, modifiée par la loi du 13 juillet 1976, notamment l'article 44, modifié par la loi du 21 décembre 1990;

Vu la loi du 12 juillet 1973 portant statut des volontaires du cadre actif des forces terrestre, aérienne et navale et du service médical, modifiée par la loi du 21 décembre 1990, notamment l'article 21bis, y inséré par la loi du 21 décembre 1990;".

Dispositif.

Article 3.

L'article 3 serait mieux rédigé comme suit :

Art. 3. Justifie des qualités morales requises pour être agréé, le Belge :

1Equi n'a pas été condamné du chef d'une des infractions visées aux ... et aux chapitres Ier et II ...;

2Equi n'a pas été condamné à un emprisonnement ... du chef d'une infraction autre que celles visées au 1E, ...;

3Equi n'a pas été destitué d'un emploi public ou qui n'a pas été privé de l'un des droits prévus à ...;

4E comme au projet;

5E comme au projet;

6E comme au projet".

Article 4.

Le texte en projet prévoit, notamment, que, pour justifier des qualités morales requises des officiers ou des sous-officiers, il faut

"n'avoir pas fait l'objet d'une condamnation du chef d'une infraction quelconque autre que de police, à l'exclusion de celles prévues aux articles 419 et 420 du Code pénal".

Il suit de ce texte que justifieraient des qualités morales ceux qui :

1Eont été condamnés du chef d'une "infraction de police";

2Eont été condamnés du chef d'une infraction aux arti- cles 419 et 420 (1) du Code pénal, c'est-à-dire pour avoir, par défaut de prévoyance ou de précaution, invo-lontairement soit causé la mort d'une personne, soit porté des coups ou des blessures.

La notion d'"infraction de police" est, toutefois, inadéquate.

Il n'existe pas, en effet, dans notre droit pénal d'"infractions de police".

Il existe, en revanche, des "peines de police" : suivant l'article 1er du Code pénal, sont des contraventions les infractions punies d'une peine de police, c'est-à-dire, sauf les exceptions prévues par la loi, d'une peine d'un à sept jours d'emprisonnement ou d'une peine d'amende d'un franc à vingt-cinq francs (articles 28 et 38 du Code pénal).

---

(1)Il s'agit, en réalité, d'une infraction aux dispositions des articles 418, 419 et 420 du Code pénal.

L'intention des auteurs du projet semble être de prévoir que n'a pas les qualités morales requises pour être officier ou sous-officier, celui qui a été condamné à une peine criminelle ou à une peine correctionnelle, à l'exception des peines correctionnelles prononcées pour homicide involontaire ou pour coups et blessures par imprudence. S'il en est bien ainsi, sera visé celui qui aura été condamné à une peine correctionnelle - par exemple à un emprisonnement de huit jours ou à une amende de vingt-six francs - par le tribunal de police en matière de circulation routière, et que ne le sera pas celui qui aura été condamné par le tribunal correctionnel, par exemple, à un emprisonnement de deux ans et une amende de mille francs, sur la base de l'article 419 du Code pénal. Plus concrètement, ceci pourrait conduire à la situation absurde que :

a)pourrait être officier ou sous-officier, celui qui a été condamné à une telle peine du chef d'un homicide involontaire pour avoir conduit un véhicule en état d'intoxication alcoolique, car par application de l'article 65 du Code pénal, il ne serait prononcé qu'une peine unique, celle qui est portée par l'article 419 du même code;

b)mais ne le serait pas celui qui a été condamné à une peine correctionnelle moins forte du chef de conduite en état d'intoxication alcoolique ou de toute autre infraction à l'arrêté royal du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière, qui n'aurait entraîné ni homicide ni coups et

blessures et serait puni d'une peine de plus de sept jours d'emprisonnement ou de vingt-cinq francs d'amende.

Le texte en projet doit donc être fondamentalement revu.

Article 5.

L'article 5 serait mieux rédigé comme suit :

"Art. 5. § 1er. Les qualités morales sont attestées par :

1Eun certificat de bonnes conduite, vie et moeurs à l'usage des pouvoirs publics;

2El'exemplaire-navette du feuillet des antécédents judiciaires du dossier personnel de l'intéressé, ainsi que son extrait de matricule lorsqu'il ...

§ 2. Le candidat domicilié à l'étranger remet un document tenant lieu du certificat visé au paragraphe 1er, 1E".

Article 6.

A l'article 6, alinéa 1er, il convient d'écrire :

"Art. 6. En cas de refus de l'agrément comme candidat ou en cas de retrait de cet agrément ... est notifiée à l'intéressé par lettre recommandée à la poste".

Article 7.

Il convient d'écrire :

"Art. 7. Dans l'article 16, alinéa 2, de ... à l'organisation de l'Ecole royale militaire, les mots ...".

Aanhef.

Gelet op de wijzigingen die zijn aangebracht in de opschriften van de in het tweede tot vierde lid van de aanhef bedoelde wetten, moeten deze als volgt worden gesteld :

"Gelet op de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut der beroepsofficieren van de land-, de lucht-, de zeemacht en de medische dienst en der reserveofficieren van alle krijgsmachtdelen en van de medische dienst, gewijzigd bij de wet van 13 juli 1976, inzonderheid op artikel 5, gewijzigd bij de wet van 21 december 1990;

Gelet op de wet van 27 december 1961 houdende statuut van de onderofficieren van het actief kader der land-, lucht- en zeemacht en van de medische dienst, gewijzigd bij de wet van 13 juli 1976, inzonderheid op artikel 44, gewijzigd bij de wet van 21 december 1990;

Gelet op de wet van 12 juli 1973 houdende statuut van de vrijwilligers van het actief kader van de land-, de lucht-, en de zeemacht en van de medische dienst, gewijzigd bij de wet van 21 december 1990, inzonderheid op artikel 21bis, ingevoegd bij de wet van 21 december 1990;".

Bepalend gedeelte.

Artikel 3.

Artikel 3 zou beter als volgt worden gesteld :

Art. 3. Van de vereiste morele hoedanigheden om te worden aanvaard doet blijken de Belg :

1Edie niet is veroordeeld wegens een van de in de hoofdstukken ... en in de hoofdstukken I en II ... Strafwetboek bedoelde strafbare feiten;

2Edie niet is veroordeeld tot een gewone of militaire gevangenisstraf ... wegens een ander strafbaar feit dan die welke bedoeld worden in 1E, met uitsluiting van de strafbare feiten bepaald ...;

3Edie niet is ontzet uit een openbaar ambt of van een van de rechten bepaald in artikel 31 van het Strafwetboek;

4Edie als militair van het actief kader niet definitief van zijn ambt is ontheven door ontslag van ambtswege of ambtshalve pensionering omdat hij zich heeft schuldig gemaakt aan ... (voorts zoals in het ontwerp);

5Ezoals in het ontwerp";

6Ezoals in het ontwerp".

Artikel 4.

De ontworpen tekst bepaalt onder meer dat men, om te doen blijken van de morele hoedanigheden die van de officieren of van de onderofficieren worden vereist,

"niet veroordeeld (mag) zijn voor een andere inbreuk dan een politieinbreuk, met uitzondering van degenen die voorzien zijn in de artikelen 419 en 420 van het Strafwetboek".

Uit die tekst volgt dat van de morele hoedanigheden zouden doen blijken, zij die :

1E veroordeeld zijn wegens een "politieinbreuk";

2Everoordeeld zijn wegens overtreding van de artikelen 419 en 420 (2) van het Strafwetboek, namelijk omdat zij, door gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg, onopzettelijk ofwel iemands dood hebben veroorzaakt ofwel slagen of verwondingen hebben toegebracht.

Het begrip "politieinbreuk" is evenwel niet geschikt.

Er bestaan in ons strafrecht immers geen "politieinbreuken".

Er bestaan daarentegen wel "politiestraffen" : volgens artikel 1 van het Strafwetboek zijn overtredingen misdrijven die worden gestraft met een politiestraf, dit wil zeggen, behoudens de door de wet bepaalde uitzonderingen, met een gevangenisstraf van één tot zeven dagen of met een geldboete van één frank tot vijfentwintig frank (artikelen 28 en 38 van het Strafwetboek).

Het lijkt in de bedoeling te liggen van de stellers van het ontwerp te bepalen dat hij die veroordeeld is tot een criminele straf of tot een correctionele straf, met uitzondering van de correctionele straffen die zijn uitgesproken wegens onopzettelijk doden of wegens slagen en verwondingen door onvoorzichtigheid, niet de vereiste morele hoedanigheden bezit om officier of onderofficier te zijn. Indien dat wel degelijk het geval is, betreft de bepaling wel degene die door de politierechtbank inzake wegverkeer veroordeeld is tot een correctionele straf - bij voorbeeld tot een gevangenisstraf van acht dagen of tot een geldboete van zesentwintig frank - en niet degene die door de correctionele rechtbank bij voorbeeld is veroordeeld tot een gevangenisstraf van twee jaar en een geldboete van

---

(2)Het betreft in feite een overtreding van het bepaalde in de artikelen 418, 419 en 420 van het Strafwetboek.

duizend frank, op grond van artikel 419 van het Strafwetboek. Concreter gezien zou dit tot de absurde toestand kunnen leiden dat :

a)officier of onderofficier zou kunnen worden hij die tot een zodanige straf is veroordeeld wegens onopzettelijk doden omdat hij een voertuig heeft bestuurd in staat van intoxicatie door alcohol, want ingevolge de toepassing van artikel 65 van het Strafwetboek zou slechts één enkele straf worden uitgesproken, namelijk die welke is bepaald in artikel 419 van hetzelfde wetboek;

b)zou dat evenwel niet kunnen worden hij die tot een minder zware correctionele straf is veroordeeld wegens het rijden in staat van intoxicatie door alcohol of wegens enige andere overtreding van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, die noch doodslag noch slagen en verwondingen tot gevolg zou hebben gehad en zou worden gestraft met een straf van meer dan zeven dagen gevangenisstraf of vijfentwintig frank geldboete.

De ontworpen tekst moet dus grondig worden herzien.

Artikel 5.

Artikel 5 zou beter worden geredigeerd als volgt :

"Art. 5. § 1. De morele hoedanigheden blijken uit :

1Eeen bewijs van goed zedelijk gedrag ten behoeve van de overheid;

2Ehet omloopexemplaar van het blad van het gerechtelijk verleden van het persoonlijk dossier van de belanghebbende, alsook zijn stamboekuittreksel wanneer hij ...

§ 2. De kandidaat die zijn woonplaats in het buitenland heeft legt een stuk over dat geldt als het in paragraaf 1, 1E, bedoelde bewijs".

Artikel 6.

In artikel 6 schrijve men :

"Art. 6. Wanneer de aanvaarding als kandidaat wordt geweigerd of wordt ingetrokken tijdens de opleiding als gevolg van de beoordeling van de morele hoedanigheden, wordt de gemotiveerde beslissing van de minister van Landsverdediging ter kennis van de belanghebbende gebracht bij een ter post aangetekende brief.

Tegen die beslissing staat geen beroep open".

Artikel 7.

Men schrijve :

"Art. 7. In artikel 16, tweede lid, van ... betreffende de organisatie van de Koninklijke Militaire School, worden de woorden ...".

.../...

La chambre était composée de

Messieurs : C.-L. CLOSSET, président de chambre,
de Heren : kamervoorzitter,

R. ANDERSEN, conseillers d'Etat,
J. MESSINNE, staatsraden,

F. RIGAUX, assesseurs de la section de législation,
F. DELPEREE, assessoren van de afdeling wetgeving,

Madame : J. GIELISSEN, greffier assumé,
Mevrouw : toegevoegd griffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. R. ANDERSEN.

Le rapport a été présenté par M. C. MENDIAUX, premier auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. J.-F. NEURAY, référendaire adjoint.

De kamer was samengesteld uit

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. R. ANDERSEN.

Het verslag werd uitgebracht door de H. C. MENDIAUX, eerste auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. J.-F. NEURAY, adjunct-referendaris.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

J. GIELISSEN.

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

C.-L. CLOSSET.